

กิจกรรมส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่

ภายใต้โครงการส่งเสริมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่
เพื่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณฯ องค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ

ร่วมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ โดย

ศูนย์เรียนรู้/โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง 74 หมู่ 4 ต. ทับตีเหล็ก อ. เมือง จ. สุพรรณบุรี
สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ร่วมกับส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จ.สุพรรณบุรี

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การบริหารจัดการที่ดิน เพื่อการเกษตร ตามแนวพระราชดำริ แห่งองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงคิดค้น/วิจัยเกษตรทฤษฎีใหม่ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๒ ในพื้นที่ส่วนพระองค์ขนาด ๑๖ ไร่ ๒ งาน ๒๓ ตารางวา ที่ ต.ห้วยบง อ.เมือง จ.สระบุรี และทรงเผยแพร่ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ เพื่อแก้ไขปัญหา เกษตรกรรมที่ในเขตแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำในการเกษตร โดยเฉพาะการเกษตรที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งมีความเสี่ยงสูงในการขาดแคลนน้ำ กรณีฝนทิ้งช่วงและปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอในการเพาะปลูก เป็นทฤษฎีแห่งการบริหารจัดการ ดิน ที่ดิน น้ำ และเวลา ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ที่มีที่ดินจำนวนน้อย สามารถเลี้ยงตัวเองได้ มีความมั่นคงด้านอาหาร คือ มีข้าว มีพืชผักและอาหารโปรตีนจากการเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ หมู ปลา ฯลฯ ไร่บริเวณได้ตลอดทั้งปี มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ให้เป็นรูปธรรม อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา และทรัพยากรที่มี ตั้งแต่การทำการเกษตรแบบพอเพียง เพื่อการเลี้ยงชีพ เลี้ยงครอบครัว ไปจนถึงการพัฒนาการเกษตรแบบประณีต สามารถให้ผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจที่สูงมากขึ้น

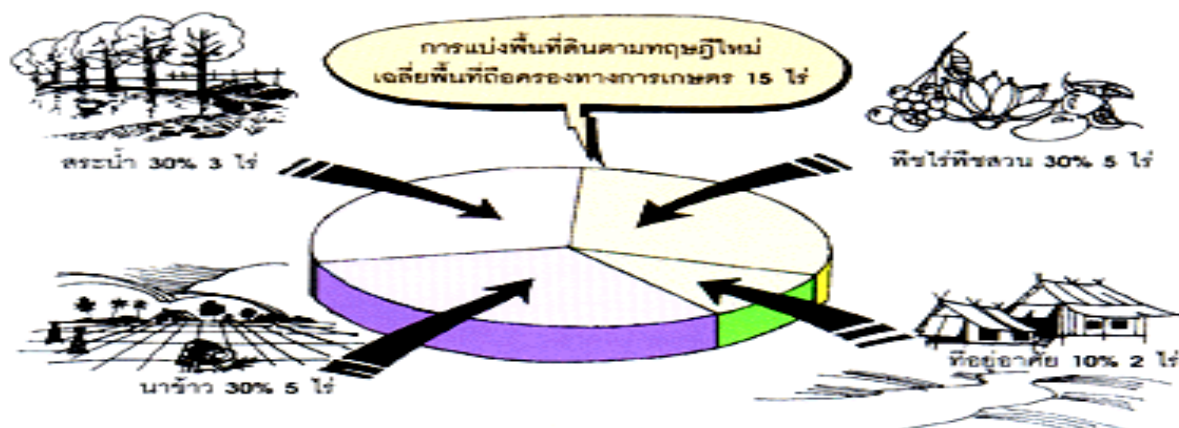
ในทุกครา ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศนั้น ได้ทรงถามไถ่เกษตรกร และทอดพระเนตรฯ พบสภาพปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการปลูกข้าว และเกิดแรงดล พระราชหฤทัย อันเป็นแนวคิดขึ้นว่า

๑. ข้าวเป็นสิ่งจำเป็นในวิถีชีวิตของคนไทย เป็นพืชที่ตอบสนองต่อน้ำ หากได้น้ำเพียงพอ จะสามารถเพิ่มปริมาณ และคุณภาพข้าวได้มากยิ่งขึ้น
๒. หากเก็บน้ำฝนที่ตก(ไว้ใช้ในการเพาะปลูก)ได้มากขึ้น ก็จะสามารถเพิ่มผลผลิตข้าว ได้มากขึ้นเช่นกัน
๓. การสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ นับวันแต่จะยากที่จะดำเนินการได้ เนื่องจากการขยายตัวของชุมชน และข้อจำกัด ของพื้นที่ดิน ผลกระทบด้านอื่นๆ อีกมากมาย นับเป็นอุปสรรคที่สำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ
๔. หากแต่ละครัวเรือน มีสระน้ำประจำไร่นาทุกครัวเรือนแล้ว เมื่อรวมปริมาณกันก็ย่อมเท่ากับปริมาณในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ แต่สิ้นค่าใช้จ่ายน้อย และเกิดประโยชน์สูงสุดโดยตรง มากกว่า

ในเวลาต่อมา ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้ทำการทดลอง "ทฤษฎีใหม่" เกี่ยวกับการจัดการที่ดิน และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขึ้น ณ วัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเมืองจังหวัดสระบุรี แนวทฤษฎีใหม่

กำหนดขึ้น โดยให้แบ่งพื้นที่ถือครอง ทางการเกษตร ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรไทย มีเนื้อที่ดินประมาณ ๑๐-๑๕ ไร่/ครอบครัว แบ่งออกเป็นสัดส่วน ๓๐ - ๓๐ - ๓๐ - ๑๐ คือ กรณีที่มี พื้นที่ ๑๕ ไร่ จะแบ่งได้ดังนี้

ส่วนแรก : ร้อยละ ๓๐ เนื้อที่เฉลี่ย ๔.๕ ไร่ ให้ทำการขุดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูก โดยมีความลึกประมาณ ๓ เมตร ซึ่งจะสามารถรับน้ำได้จนถึง ๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร โดยการรองรับจากน้ำฝน ราษฎรจะสามารถนำน้ำนี้ไปใช้ในการเกษตร ได้ตลอดปีและยังสามารถเลี้ยงปลาและปลูกพืชน้ำ พืชริมสระเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย

ส่วนที่สอง : ร้อยละ ๖๐ เนื้อที่เฉลี่ย ประมาณ ๙.๐ ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรปลูกพืชผลต่าง ๆ โดยแบ่งพื้นที่นี้ออกเป็น ๒ ส่วน คือ ร้อยละ ๓๐ ในส่วนที่หนึ่ง : ทำนาข้าว ประมาณ ๔.๕ ไร่ ร้อยละ ๓๐ ในส่วนที่สอง ปลูกพืชไร่ หรือพืชสวน ตามแต่สภาพของพื้นที่และภาวะตลาด ประมาณ ๔.๕ ไร่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงคำนวณ โดยใช้หลักเกณฑ์ ว่า ในพื้นที่ทำการเกษตรนี้ ต้องมีน้ำใช้ในช่่วงฤดูแล้ง ประมาณ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/ไร่ ถ้าหากแบ่ง แต่ละแปลงเกษตรให้มีเนื้อที่ ๔ ไร่ ทั้ง ๒ แห่งแล้ว ความต้องการน้ำจะต้อง ใช้ประมาณ ๙,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ที่จะต้องเป็นน้ำสำรองไว้ใช้ ในยามฤดูแล้ง

ส่วนที่สาม : ร้อยละ ๑๐ เป็นพื้นที่ที่เหลือ มีเนื้อที่เฉลี่ยประมาณ ๑.๕ ไร่ จัดเป็นที่อยู่อาศัย ทางลำเลียง คันดินป้องกันน้ำท่วม ร่องคู พื้นที่ปลูกพืชสวนครัว-หลุมพองเพียง เล้า/คอก ปศุสัตว์

หากมีการรวมกลุ่ม หรือมีการผลิต/จำหน่ายในรูปสหกรณ์ ก็จะเพิ่มอำนาจต่อรองในการซื้อ-ขาย มีการเชื่อมโยง/ประสานงาน ในการจัดหาแหล่งเงินทุน การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และช่องทางการตลาด ทั้งในชุมชนข้างเคียง ตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ ทั้งในระดับบุคคล หรือองค์กร ให้ได้รับประโยชน์ร่วมกัน บนพื้นฐานของคุณธรรม ที่มีการสนับสนุนและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และรองรับการพัฒนาในด้านต่างๆ จากราชการหรือภาคเอกชน ได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

“ ทฤษฎีใหม่จึงเป็นแนวพระราชดำริใหม่ ที่ได้รับการพิสูจน์และยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ในหมู่เกษตรกรไทยแล้วว่า พระราชดำริของพระองค์เกิดขึ้นด้วยพระอัจฉริยภาพสูงส่ง ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ”

เศรษฐกิจพอเพียง

<https://sites.google.com/site/httpssersthkicphxpheiyng/sersthkic-phx-pheiyng>

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทาน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต แก่พสกนิกรชาวไทย มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลก อยู่ตลอดเวลา

ทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติแก่ประชาชน โดยยึดหลัก “ทางสายกลาง”

สรุป ความหมายเศรษฐกิจพอเพียง ออกเป็นหลักสำคัญ คือ ปรัชญา/หลัก ๓ ท่วง ๒ เงื่อนไข ดังนี้

ปรัชญา/หลัก ๓ ท่วง คือ

๑. หลักความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิต การบริโภค การใช้จ่าย ฯลฯ ที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๒. หลักความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียง นั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัย ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

๓. หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยมีเงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ คือ

๑. **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน เพื่อจะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และระมัดระวังในการปฏิบัติ
๒. **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และมีการแบ่งปัน ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

สิ่งสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง คือ

๑. มีความเชื่อในแนวคิดการพึ่งตนเอง
๒. มีความเข้าใจคำว่า "บูรณาการ" โดยไม่ยึดติดเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นสรณะ สามารถเลือกเรื่องที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ซึ่งไม่มีสูตรสำเร็จ เป็นการขับเคลื่อนไปให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
๓. เคารพในภูมิปัญญา โดยเคารพว่าภูมิปัญญาเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ใช่เชื่อว่า สิ่งที่ตนเองคิดนั้นถูกต้อง เพราะฉะนั้นการเรียนรู้ร่วมกันผ่านศูนย์เรียนรู้จึงมีความสำคัญ
๔. เคารพในระบบนิเวศ เข้าใจความสมบูรณ์และให้คุณค่ากับความอุดมสมบูรณ์ ของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
๕. มีความเข้าใจแก่นของ "สังคมมีสุข" และให้ความสำคัญกับครอบครัวและชุมชน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (ของเกษตรกร)

๑. เกษตรกรต้องสมัครใจในการประกอบอาชีพการเกษตร
๒. ต้องรู้จักตนเองและรู้จักสภาพตนเอง
๓. มีความรู้ สามารถจัดการองค์ความรู้ ทดลอง ทดสอบ รวมถึงการหาวิทยากรที่เหมาะสม
๔. รู้จักออม ประหยัด
๕. มีกัลยาณมิตร เพื่อสร้างเครือข่าย รวมพลังกัน
๖. มีคุณธรรม จริยธรรม
๗. มีความขยัน และอดทน

วิธีการทำงานที่ได้ผล หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าไปสนับสนุน การปฏิบัติงานของปราชญ์ชาวบ้าน เช่นตามความต้องการในแผนแม่บทชุมชน มากกว่าจะเป็นตัวหลักในการพัฒนาเหมือนที่ผ่านมาในอดีต

ขบวนมนำพระราชดำริตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพของกรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกับชาวชัยภูมิ

เขีย สด สะ เล็ก การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพและการผลิตผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ชีวภาพเพื่อเพียง

คือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพของกรมพัฒนาที่ดิน

ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น เกษตรกร ผู้ประกอบการ ชุมชน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร

โดยนำเทคโนโลยีชีวภาพมาใช้ในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ชีวภาพอื่น ๆ

ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในภาคการเกษตร

โรงปุ๋ยเพื่อเพียง

คือ โรงปุ๋ยชีวภาพที่ใช้ผลิตปุ๋ยชีวภาพจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในภาคการเกษตร

โดยนำเทคโนโลยีชีวภาพมาใช้ในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในภาคการเกษตร

หลุมเพื่อเพียง

คือ หลุมที่ขุดขึ้นเพื่อฝังวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในภาคการเกษตร

โดยนำเทคโนโลยีชีวภาพมาใช้ในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในภาคการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้โครงการเกษตรพอเพียง 74 หมู่ 4 ต.ทับตีเหล็ก อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี สถาบันพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ร่วมกับส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จ.สุพรรณบุรี

หมายเลขโทรศัพท์ของศูนย์เรียนรู้โครงการเกษตรพอเพียง 74 หมู่ 4 ต.ทับตีเหล็ก อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี 0-81-000-0000